

CONSIDERACIONS SOBRE UN FOCUS EPIDÈMIC D'URTICÀRIA

per

P. CARTAÑÀ

J. TORNÉ

A darrers de setembre del 1930 vàrem observar en un gran nombre d'individus d'un dels poblats del Delta de l'Ebre, l'aparició d'un exantema, el qual es presentà en tots ells gairebé al mateix temps, i semblava tenir una causa comuna.

Es caracteritzava per l'aparició ràpida, ésser molt pruriginós, localitzat en tòrax, coll i braços, i estar format per màculo-pàpules de dimensions variables, confluents en alguns punts i separades en altres, i presentant algunes una vesiculeta central petita com un cap d'agulla, i d'un contingut serós. Presentaven, a més, la particularitat d'oferir simultàniament lesions que començaven, i altres ja quasi completament apagades, i, fet important, desapareixien espontàniament en un període d'un a quatre dies, sense descamació ni crostes, ni deixar senyal sobre la pell.

El primer cas observat fou el del mestre de la localitat, i als dos dies, quasi tots els nois de la seva escola presentaven la mateixa erupció, amb més o menys intensitat. Aquesta coincidència ens va fer sospitar en la possibilitat d'una infecció benigna, amb escassa simp-

tomatologia general, l'únic símptoma aparent del qual fos l'exantema, i que hagués estat tramesa per via respiratòria. Decidírem estudiar el fet començant a observar els nens detingudament, examinant successivament:

- 1.^r El seu estat general;
- 2.ⁿ El seu rinofarinx;
- 3.^r L'exantema;

i fent, a més, la fórmula leucocitària i recompte globular, úniques investigacions de laboratori que podíem practicar en el medi rural en què ens trobàvem.

L'estat general era en tots bo, cap d'ells tenia febre, ni deixà ningú d'assistir a l'escola.

L'examen del rinofarinx va demostrar-nos en uns quants, un lleuger catarro de faringe, però sense cap particularitat ni significació, petits ganglis cervicals en algun d'ells, i en algun que altre un exantema en la mucosa de les galtes.

L'exantema presentava, amb petites diferències, els caràcters descrits.

La fórmula leucocitària assenyalava en tots *eosinofilia*, *monocitosi* i *disminució relativa dels polinuclears neutròfils*.

L'eosinofilia era moderada, de 5 a 17.

La monocitosi, de 13 a 14.

Els polinuclears neutròfils, en nombre de 55 a 38.

L'enquesta epidemiològica fou dirigida primerament als domicilis respectius dels nois afectats; no fou trobat cap familiar que presentés el mateix exantema. Com que el tipus de poblat és molt dispers (conjunt de masos més o menys separats), ens féu pensar que la nostra atenció havia de recaure novament sobre algun lloc de reunió col·lectiva, tal com escola, església, etc., i ens fou fàcil d'esbrinar que hi havia una relació estreta entre els fets observats i un magatzem pròxim a l'escola, on els

nois entraven gairebé tots, anant o venint de classe. Aquest magatzem contenia uns sacs de blat, en els quals radicava la causa del nostre problema, i era suficient un petit contacte, per a l'aparició de la urticària. N'adquirírem el convenciment per les observacions següents:

1.ª Tots els nois que tenien l'exantema havien estat allí.

2.ª Tots els individus que, a presència nostra, entraven i tocaven el blat, sofrien la urticària.

3.ª Varen ésser-hi portats dos nois, l'un no havent-la encara tingut, i l'altre, havent-la ja passat, i a les poques hores la sofrien tots dos.

4.ª Ens hi posàrem en contacte nosaltres, asseguts sobre els sacs tres o quatre minuts, i a les dues hores, o menys, teníem una crisi d'urticària violenta, amb prurit intens, que començà ja als quinze o vint minuts, i que durà una setmana. Les eflorescències eren típiques, molt més pronunciades en els llocs de màxim contacte, però n'hi havien també en el tòrax, coll i braços. El gratar-se feia aparèixer també aquestes lesions en zones de pell aparentment sana.

La conclusió no fou pas dubtosa que la urticària, en forma epidèmica que havíem observat, tenia per causa el contacte amb els sacs de blat.

Deixem tan sols apuntat el fet, sense donar-ne una explicació, la qual hauria d'ésser forçosament hipotètica, ja que, per haver hagut de marxar als pocs dies, no vàrem poder portar el nostre estudi sobre el blat en qüestió.

Laboratori Bacteriològic Municipal. Barcelona.